

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre 170.— L., félévre 95.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 270.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)
5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

SZENT KARÁCSONY.

Ki születél Betlehemben,
Gyermek Jézus, világ üdve,
Adj gyógyulást száz sebünkrel

Szeretetek szent küldöttje,
Szeresd ezt az árva népet,
Kít átok ver, száz kín éget.

Gyermek Jézus, világ üdve,
Bús magyarok, megyünk Hozzád,
Fordítsd felénk fényes orcád!

Simeon hite.

Irva van szent karácsony evangéliumában, hogy a mi Urunk Jézus születése idejében élt vala Jeruzsálemben egy Simeon nevű istenfélő és igaz ember, aki „várja vala Izraelnek megvigasztaltatását”. Ez a kegyes öreg, amikor látta volna a templomban a csecsemő Jézust, akit szülei az Urnak való bemutatásért vittek föl az akkori szokás szerint Jeruzsálemben, áhitatos és reményteljes örömmel szólalt eképpen: „Mostan bocsátod el a te szolgádat, Uram békességgel, mert látták az én szemeim a te üdvösségedet.”

Ez a történet nem tartozik ugyan szorosan belé az első karácsony eseményeinek sorozatába, de ez ünnepnek gondolatkörébe mindenestre belétartozik.

Mert karácsony a gyermekeknek ünnepe; inkább az, mint bármely más. A gyermekek által való megnyugvásnak ünnepe. A gyermek által való újuló hitnek és lelki ujjászületésnek ünnepe.

Simeon várja vala az ő szomorú sorsban levő, megatázott idegen járom alatt nyögő népének: Izraelnek megvigasztalását.

S egy kis gyermekre tekintve, reménye új erőre kap, csodás látásai, sejtései és megérzései támadnak.

Es e látások, sejtések és megérzések sokban megvalósultak s — reményünk szerint — mindinkább meg fognak — ha lassan is — valósulni.

Mi tehát ne gondolkozzunk a Simeon próféta megsejtésének csodálatosságán.

Ne csodálkozzunk egy tehetetlen kis csecsemő látásán támadt lelki felvillanásokon.

Gondoljunk inkább arra, amit a szent önyv hirdet, hogy Isten néha a kicsinyek és seccszopók által mutatja meg a maga nagy atalmát.

S gondoljunk arra is, amivel az Ur Jézus int: Ha meg nem tértek és olyanok nem esztek, mint a kis gyermek, semmiképpen nem mehetnek be a mennyeknek országába.”

Bizzunk a gyermekek keresztül a jobb jövőben!

S hogy bizhassunk: hozzunk meg ezért minden áldozatot.

Mindenek fölött való főgondunk legyen pedig arra, hogy ők igazán egy szebb és jobb jövő építő munkásai lehessenek. Neveljük őket valóban a Jézus szellemének, az igazi testvériség és emberiség érzéseinek apostoláivá.

Ugy azonban, hogy ezen érzéseket egyeztetni tudják a nemes értelemben vett, elfogultság nélküli fajszeretettel; azzal a tisztultabb érzéssel, amely mindég minden fajból és nemzetből, az igazán jóakaratu és testvéries érzésű lelkeknek embertestvéri jobbot nyújt: ugyanakkor saját nemzeti multjának értékeit, szíve szerint féltékenyen őrzött kincsekként, áldozatok árán is megbecsülni és megvédeni kész.

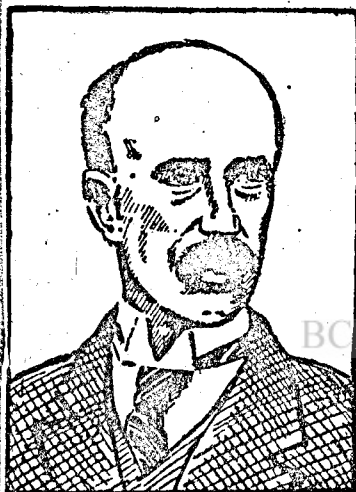
Csak így tekinthetünk hittel és bizalommal — édes véreim és sorstestvéreim — a jövőbe. Csak így vehetjük ajkainkra az ősz Simeon bizalomtelt imádságát: „Mostan bocsátod el a te szolgádat Uram békességgel!”

Urmösi Károly.

Külföld

Egy érdekes királyi kihallgatás. Az egész világsajtó nagy meglepetésként közölte azt a hírt, hogy Károly király Temesvárt, vasuti szalonkocsijában 40 perces magánkihallgatáson fogadta Bethlen István grófot, Magyarország volt miniszterelnökét. A kihallgatás okáról és tárgyáról semmi hiteles jelentés nem került nyilvánosságra. Nem

Gróf Bethlen István.

valószínű, hogy kerüljön s az bizonyos, hogy a kihallgatásnak nincs olyan nagy jelentősége, mint lett volna akkor, ha Bethlen miniszterelnöksége alatt történik. Mégis jogosult az nagy érdeklődés, amely ezt az eseményt kísérte, mert Bethlen István még mindig jelentős politikai tényező, nemcsak Magyarországon, hanem Európában is s ezért kihallgatásából sokkal lehet következtetni arra, hogy ez a két ország viszonya megjavulásának előjele. Erre vallt Jorga miniszterelnök is a kamarában hozzáfűzött kérdés folytán s ezt reméljük mi is.

Veszélyes ellentét a németek és franciák közt. Arról már többször megemlékeztünk, hogy a német tartományi választásokon milyen hatalmas lendülettel tört előre a francia-ellenes német nemzeti-szociális párt, más néven Hitler-párt, amely éppen ezért máris hirdette, hogy a birodalmi általános választásokon általános többséget fog szerezni s ezzel megszerzi az alkotmányos alapot a kormány átvételére. A túlzó nemzeti szocialista pártnak ez az állandó gyarapodása nagy izgalmat keltett Franciaországban s ezt az izgalmat fokozta a Hitler-párt egyrészt nagy befolyású vezetőinek az a nyilatkozata, hogy ha kormányra jutnak, félreteszik a békeszerződéseket, mint egyenlőjogu állam képviselői fognak tárgyalásokat kezdeni Franciaországgal s a két ország közötti viszony alakulása attól fog függni, hogy ekkor Franciaország milyen magatartást fog tanúsítani Németország iránt.

Egészen érthető, hogy ez a nyilatkozat még magasabb fokra emelte a franciák izgatottságát. — Annyira, hogy egyes francia újságok már arról írtak, hogy új háborus veszedelem fenyeget a két ország között. Ez pedig általános riadalmat keltett egész Európában, a háború el sem képzelhető rombolásain felül még azért is, mert a mai súlyos gazdasági helyzetből addig nem lehet kikerülni, amíg Németország és Franciaország viszonya egymáshoz meg nem javul.

A folyton súlyosbodó gazdasági bajokon felül éppen annak belátása indította arra Brüning kancellárt, hogy Hindenburg elnökkel egyetértve nagy terjedelmű szükségrendelettel igyekezzék orvosolni Németor-

szágnak mind politikai, mind gazdasági válságát. A szükségrendeletet kísérő irat kemény szavakkal utasítja a törvénykeretei közé a Hitler-pártot s a legmesszebbmenő megtorlással fenyegeti meg, ha továbbra is zavarná a rendet. Gazdasági téren a birodalmi kormány minden árunak tíz százalékkal szállítja le az árát s gondoskodik arról, hogy ezen a téren a legkisebb visszaélés is nagyon szigorúan megbüntessék. Két százalékkal leszállítja a magánadósságok kamatát és szigorúan bünteti azokat: vagyonuk negyedrézének elvesztésével, akik külföldre menekítették tőkéiket s azt nem jelentik be. Felemeli a forgalmi adót s leszállítja a tisztviselők fizetését. Ezenkívül minden téren a legaprólékosabb intézkedésekkel igyekezik minden gazdasági intézkedés megkerülésének megakadályozására.

A rendelkezések végrehajtása bizonyára olyan pontos lesz, mint amilyen körültekintők és részletesek maguk a rendelkezések. Éppen ezért talán nem csalódunk azzal a véleményünkkel, hogy végre talán elindult a gazdasági válság megoldása is a helyes úton.

Osztrák-magyar vámközösségről tárgyalnak. Ezt a gondolatot a nyáron vetették fel s azóta sem aludt el. Nyilván azért, mert egészséges alapokon nyugszik. Tárgyalnak róla Magyarországon, Ausztriában s állandóan foglalkozik vele a világsajtó. A tervben francia kezét sejtene s ezt megerősíti, hogy Csehország sem dolgozik ellene, sőt olyan megvalósítását ajánlja, amely neki is juttat egy ilyen megoldás előnyeiből. — Éppen ezért — talán már lehetne a beszédnél egy lépéssel előbbre is menni.

Hitler Rómában. A német nemzeti szociálista párt ismert vezére Rómába készül. Nyilván azért, hogy összeköttetést keresen Mussolinivel, akit franciaellenes politikájában óhajtana támogatni, ha majd kormánya jut. A német birodalmi kormánynak az előbb részletesen ismertetett intézkedései következtében azonban nem nagyon valószínű, hogy Hitler ezt a tervét valóra válthassa. Igen erős visszatorlásban lehetne része a német kormány részéről. Nem valószínű az sem, hogy ő mint

nem felelős kormányfő s egy tulzó párt vezetője összeköttetést tudjon kapni Mussolinivel. Bármennyire is igyekszik megvédeni Mussolini hazájának érdekét, arra nem igen volna kapható, hogy a Hitler fogadásával felkeltse maga ellen a franciák neheztelését. Ezért Hitler most körülbelül otthon marad.

A kinevezett országgyűlés megnyilt. Az új szerb országgyűlés megnyilt, anélkül, hogy ez a tény akár otthon, akár a nagyvilágban komoly hatást idé-

zett volna elő. Nem idézhetett, mert — amint már megírtuk — az országgyűlést nem a nép választotta saját legjobb meggyőződése szerint, hanem a diktatura erőltette a népre. Épen ezért ettől az országgyűléstől komoly nemzeti munkát várni nem lehet. Ezt érezte a belgrádi szerb egyetemi fiatalság is, mert a megnyitás napján erős tüntetést rendezett a diktatura országgyűlése ellen. A tüntetőket csak erős rendőri karhatalom tudta szétoszlatni.

Megkezdjük az előfizetési díjak csökkentését!

A Magyar Nép pályafutása élénken szemlélteti, hogy az ország tíz esztendő alatt milyen gazdasági változásokon esett át. 1921-ben, a meginduláskor, 44 lej volt az évi előfizetés. A pénz értékének csökkenése következtében négy év múlva fokozatosan 100 lejre, majd 1927-től, a nyomdai munka és papírárak megdrágulása miatt 170 lejre emelkedett az évi díj.

A lap ára ma is a gazdasági állapotok hatása alatt áll. Nemrégiben írtuk meg, hogy az üzleti élet pangása, bankok, vállalatok összeomlása milyen nagy mértékben apasztották bevételeinket. A jelentkező hiányt csak a személyi költségek nagyfokú leszállításával tudtuk helyrehozni.

Mindezt abból az alkalomból hozzuk újra elé, mert nagyfontosságú bejelentést akarunk tenni. Most a tízéves forduló alkalmával az előfizetési árak leszállításával is kedveskedni akarunk hűséges olvasótáborunknak.

Sajnos, költségvetésünk mostani helyzete nem engedi meg, hogy az előfizetési díjak csökkentésében olyan nagy lépést tegyünk, mint amilyent szeretnénk. Kénytelenek vagyunk számolni azzal a szomorú valósággal, hogy lapunk legnagyobb terhe: a papír drágasága nemhogy csökkenne, de legutóbb is növekedett. Erre a nyomasztó körülményre hivatunkban bővebben rámutatunk.

Am azt a csökkentést, amit egyéb téren sikerült elérnünk, sietünk szeretett előfizetőink javára fordítani. Tisztelettel bejelentjük tehát, hogy a Magyar Nép előfizetési díját 1932-ik évre 170 lejről 150 lejre szállítjuk le.

Bizalommal kérjük előfizetőinket, vegyék jónéven lépésünket és tekintsék inkább a jó szándékot, mint az összeget. Igérjük, hogy a jó szándék tovább is élni és munkálkodni fog bennünk s mihelyt költségvetésünk helyzete megengedi, folytatni fogjuk a leszállítást. Tekintsék jó jelnek azt, hogy az újabb tíz évet árleszállítással kívánjuk megkezdni.

Belpolitikai hírek

Leszállították a kisebbségi egyházak államsegélyét. Az új állami költségvetésben könnyörelenül leszállították a kisebbségi egyházak államsegélyét. Legrosszabbul járt az unitárius egyház. Az eddigi 11 millió lej államsegély helyett eredetileg csak 786 ezer lejt állítottak be a költségvetésbe az unitárius egyház számára. Dr. Boros György püspök, dr. Mikó Lőinc és dr. Abrudbányai Ede kíséretében kihallgatáson jelent meg Jorga miniszterelnöknél és kifejtette, hogy az unitárius egyház államsegélyét méltánytalanul szállították le. Ha a korábbi nem változtat az államsegély összegén, a tanítói fizetését havonta néhány száz lejre kellene csökkenteni és a püspököknek sem jutna havonta 1—2 ezer lejnél több fizetés. Jorga miniszterelnök megígérte, hogy az unitáriusok sérelmét重复álni fogják.

Különben a Magyar Párt parlamenti csoportja is erős akciót indított az egyházi államsegélyek ügyében és így sikerült is az összes magyar egyházak államsegélyét felemeltetni. A római katolikusokét 30 millió lejről 34 millió 654 ezerre, a reformátusokét 14 millióról 20 millió 903 ezerre, az unitáriusokét 786 ezerről 2 millió 272 ezerre emelték fel.

A Magyar Párt nem szavazta meg a költségvetést. A költségvetési vita során Jósika János párt-, kamarai képviselő nagy beszédét mondott. Kifejtette, hogy a falusi lakosság adóját kétszerezésre emelték fel és hogy a magyar egyházak segélyét igazságtalanul leszállították. Jósika János beszédéből a következő részt közöljük:

— Az ilyen nagy áldozatokat követelő költségvetésnek első és főfeltétele, hogy az áldozat legyen felosztva és a csökkentés mindenkit egyenlő mértékben sújtsa. Ez a költségvetés éppen ellenkező példáját adja ennek. A legmesszebbmenő az igazságtalanság a közoktatásügyi és kultusztárca költségvetésénél. Itt a redukció egy része csak önámítás, ott tudniillik, ahol az elemi iskolai tanítók fizetésének felét áthárítják a községekre, még pedig az állampolgárok azon osztályaira, amelyeket a gazdasági válság a legerősebben sújt. Ennek a kiadásnak az áthárítása, összesen egymilliárd lej, vagyis annyi, mint az egész földadó, ami azt jelenti, hogy a teljesen elszegényedett és lerongyolódott falusi lakosságnak egymilliárd lejjel többet kell fizetnie adóban, mint azelőtt. A pénzügyminiszter ur azt mondja, hogy ezzel szemben tehermentesítette a községeket a jegyzők fizetése alól. Ne felejtjük el, hogy amíg négy-öt község tartott el egy jegyzőt, addig egy községre általában két tanító esik. A számok maguktól is beszélnek. Az állam magára vállalt a jegyzők fizetésével 130 milliót, a községekre viszont áthárítottak egymilliárdot. Ezen intézkedés elsősorban minket, kisebbségeket érint legérzékenyebben, mert nemcsak az összes kisebbségi községekben ki-tűnően felszerelt és működő felekezeti iskolák vannak, amelyek a községek majdnem teljesen saját erejükből tartanak fenn s az államtól semmi segítséget nem kapnak, annak ellenére, hogy ezt a békeszerződés is kikötötte. Most még az erőszakkal és feleslegesen létesített állami iskolák kiadásait is nekik kell fedezniök. Ez a teher teljesen elviselhetetlen.

— Még sokkal elviselhetlenebbé teszi a helyzetet a kisebbségi lakosságra nézve az a körülmény, hogy az ugynevezett kulturzónákban, vagyis a kisebbségektől lakott vidékeken a tanítók duplafizetést kapnak. A tavalyi költségvetésből Costachescu miniszter ur ennek a tételnek egy részét törölte és kilátásba helyezte, hogy az idén a kulturzóna teljesen megszűnik, a jelen költségvetésben pedig még mindég szerepel a kulturzóna 3 millió 600 ezer lejes többletkiadással. Ennek az összegnek a felét a kisebbségeknek kell fizetniök, úgy, hogy rólunk ilyenmódon három bört huznak le egyszerre. Sokkal igazságosabb lett volna a hiányzó egymilliárd lejt az összlakosságra iskolaadó címen kivetni és ebből fizetni az állami tanítókat, nem pedig ezen kiadásokat igazságtalanul a legszegényebb néprétegre áthárítani. Ha már az állam az állami tanítókat nem tudja fizetni, legalább szüntesse be ott az állami iskolákat, ahol kellő számban felekezeti iskolák működnek.

Jósika János beszéde végén bejelentette, hogy a Magyar Párt a költségvetést nem szavazta meg.

Új törvénnyel rendezik az állampolgársági ügyeket. Hamangiu, igazságügyi miniszter nagyjelentőségű törvényjavaslatot terjesztett a parlament elé. A törvényjavaslat azoknak a jogi helyzetét szabályozza, akik nincsenek felvéve az állampolgársági listákba és akiknek így nincsen meg a román állampolgárságuk. Romániában csaknem félmillió olyan embernek nincsen meg az állampolgársága, akiket az megilletett volna. Az új törvény értelmében azok, akik az állampolgársági listákból kimaradtak,

azonban román állampolgárok, 1932 december 31-ig felvétethetik magukat az állampolgársági listába. A törvényjavaslat tárgyalása lapunk zártakor még folyik, a parlament azonban minden bizonnyal el fogja fogadni a nagyjelentőségű törvényt.

A tanítók fizetését az állami költségvetésbe veszik fel. Közöltük lapunkban, hogy a kormány rendeletet adott ki, melynek értelmében az állami tanítók fizetését a megyei költségvetésbe kell beállítani. Ez újabb megterhelést jelentett volna az adókkal erejükön felül megterhelt községek számára. A közvélemény nagy ellenzéssel fogadta ezt a javaslatot, a kormány azonban mégis a parlament elé terjesztette megszavazás végett. A parlamentben azonban olyan ellenzés tört ki, még a kormánypárti képviselők és szenátorok részéről is, hogy a javaslat tárgyalását a parlament elnöksége levette a napirendről. Így tehát az állami tanítók fizetését az állami költségvetés keretébe fogják illeszteni.

Mi van a magántisztviselők áldozati adójára vonatkozó törvénnyel? Az állam a magántisztviselők fizetésére áldozati adót akart kivetni. A magántisztviselők küldöttségileg keresték fel a kamara elnökét és emlékiratot adtak át neki. Az emlékiratban a tervbevett áldozati adóra vonatkozó véleményüket fejtették ki. Amíg a küldöttség a parlament elnökénél tartózkodott, a kint várakozó magántisztviselőket egy szakasz csendőrség elkergette a parlament elől. A csendőrség fegyvert is használt a magántisztviselők ellen. Husz magántisztviselőt súlyos sebesüléssel kórházba szállítottak.

Ütők

Olvasóinknak, munkatársainknak, jóakaratu támogatóinknak kellemes karácsonyi ünnepeket kívánunk!

Tárgyalják a földműves adóságok rendezésére vonatkozó törvényt. A földműves adóságok rendezésére vonatkozó törvényt lapunk zártakor a parlament mindkét háza tárgyalja. A nagyjelentőségű törvény részletes ismertetésére visszatérünk.

Hogyan készülődnek az oroszok karácsonyra? A népbiztosok tanácsának intézkedésére Moszkvában a Megváltóról elnevezett templomot felrobbantották. A szovjetkormány a templom helyére szovjet palotát akar építeni. A vallásukhoz hű oroszok körében az intézkedés nagy elkeseredést és általános megdöbbenést váltott ki.

Kolozsvári földészek ügye a parlamentben. Dr. Barabás Béla, magyarpárti képviselő a parlamentben szóvá tette a kolozsvári hóstáti kisgazdák panaszát. A képviselő előadta, hogy a kisgazdától városi házhelyek céljaira 144 hold területet sajátítottak ki. A kisajátított földek holdanként 40—50, sőt 100 ezer lejt érték. A kisajátítás alkalmával a bizottság 3—5 ezer lejnyi kártérítési összegeket állapított meg az értékes földekért. A kisgazdák csaknem 10 éve hiába kérik a földjeik kisajátítási árát, nem tudják megkapni. Barabás képviselő előadta azt is, hogy a kisajátítási eljárás során a hóstáti gazdákat birtokháborítás címén igazságtalanul megbírságolták. Kérte az összes sérelmek gyors orvoslását.

Nagy vasuti szerencsétlenség történt Szatmármegyében. Az avasfelsőfalusi erdőüzemnél az

iparvasutat nem lehetett lefékezni, mert a fékszerkezetek be voltak fagyva. Az iparvasut ennek következtében kisiklott, két ember meghalt és többen megsebesültek.

Robbanószert találtak a szatmári szériün. Molnár György munkás a szatmári gazdák szénatelepén egyik boglya alatt, ládában 27 drb gránátot talált. A rendőrség azonnal vizsgálatot vezetett be és megállapította, hogy Biró József gazdálkodó szénaboglyája alatt is gránátokat helyeztek el. A rendőrség azt hiszi, hogy az ismeretlen tettesek valamilyen politikai természetű bűncselekményt készítettek elő.

A magyar történelmi pályázat eredménye. A Magyar Népnéhány hónappal ezelőtt pályázatot hirdetett a magyar történelemnek olyan irányu feldolgozására, hogy abból minden magyar ember megismerhesse multunk gyönyörű eseményeit és fölséges tanulságait. A pályázatra 7 munka érkezett be, amelyeket három kiváló szakember bírálata alá bocsátottunk. A bírálók csupán két munkát tartottak figyelemre méltóknak, azok kiadása ellen is komoly kifogásokat emeltek. A pályakérdés bizottsága úgy döntött, hogy kísérletet tesz Jókai: Magyar nemzet története című művének átdolgozott kiadására. A kérdés megoldása ezért késik.

Borzalmas gonosztettet készítettek elő Bukovinában. Berhomet, bukovinai községben ismeretlen tettesek megmérgezték a község összes kutjait. A határban egy táblát függesztettek ki azzal a figyelmeztetéssel, hogy ha a kormány az adókat nem csökkenti felére és nem szünteti meg a végrehajtásokat, az egész községet meg fogják mérgezni és felrobbantják.

Miért drága a papír? Lapunk mai számában bejelentettük, hogy a Magyar Nép évi előfizetési díját 1932 január hó 1-től 150 lejben állapítottuk meg. Jellemzésül, hogy a Magyar Nép előfizetési díját miért nem szálítottuk le eddig és hogy mi okozza a nyomdai termékek magas árát, a következőket közöljük a Romániában uralkodó papír beszerzési viszonyokról. A belföldi papírgyárak szövetségbe (kartellbe) tömörültek és termékeiket az állam védvámával védi. A külföldi papírt feleáron meg lehetne vásárolni, azonban olyan magas vámot vetettek ki a külföldi papírra, hogy a nyomdák a belföldi papírt kénytelenek vásárolni. A romániai papírgyárak 19—20 lejben árulják az újságpapír kilóját. A cseh gyáraktól ugyanilyen minőségű papírt kilónként 9 lejért lehetne vásárolni. A csehországi papírért azonban kilónként 18 lej vámot kell fizetni, tehát 27 lejbe kerülne Romániában a 9 lejes csehországi papírt. Ezek a beszédes számok is tanúságot tesznek amellől, hogy Romániában a közérdeket a nagy ipari vállalatok érdekeinek rendelik alá.

Gyilkosság irigységből. A tor-daaranyosmegyei Gerend köz-ségben borzalmas gyilkosság történt. Pogocian Gheorghe mol-nárlegény egy csákánnyal agyon-sújtotta Décsi Miklós molnár-legényt. Pogocian azért követte el véres tettét, mert a malom-tulajdonos felmondott neki, Dé-csif pedig tovább is megtartotta szolgálatban.

Halálos szerencsétlenség történt Petrozsényban. A petrozsényi szénbánya egyik aknájában bányalég robbanás történt. A robbanás következtében hat ember meghalt.

Adományok. A felsősófalvi tűz-károsultak részére közvetlenül az ottani ref. lelkészi hivatalhoz a következő adományok folytak be: Koronka: id. Mátyás Elek 100, id. Balázs Gergely 20 és Ref. Nőszövetség 1380, összesen 1500 lej.

Kiadóhivatalunkhoz pedig a következő adományok folytak be: Cseh Imre Gelence 60, Nőszövetség Toldalag 155, Nőszövetség Póka 492, összesen 707 lej. Az összeget megfelelő helyre juttattuk.

Hű kutyá. Az Ausztráliában levő Sidney város közelében egy fiatal favágó favágás közben baltával súlyosan megsértette combját. Segélykiáltásaira a helyszínre futott kutyája. Ennek nyakövére a sebesült üzenetet kötött s a hű állat egy óra alatt szaladt el a körülbelül öt mértföldnyi távolságban fekvő lakott helyre, miközben több láb magas kerítésen és mély árokokon kellett átugornia. A helyszínére siető segítség éppen idejében érkezett, hogy Daviest az elvérzéstől megmentsé.

Az ifjós lovak halálos szerencsétlenséget okoztak. Nagy-károly közelében, a majtényi utkaparóház közelében súlyos szerencsétlenség történt. Maichner Gyula, péri kovácsmester nyersbőröket szállított két-lovas szekeren Szatmárra. Lovai egy szembejövő autó lámpájának fényétől megbokrosodtak és a szekeret felfordították. A szekér négy méter mély árokba zuhant. Maichner Gyula azonnal meghalt, kísérője pedig súlyosan megsebesült.

Gyilkos tanító. Lanolon, oltés-tii tanító egy hét éves leánykát úgy elvert, hogy a szerencsétlen gyermek meghalt. A gyilkos tanító ellen bűnvádi eljárást indítottak.

Felhívás.

Kedves Tanító Testvéreim! Szeretettel kérek mindnyájatokat, kik velem együtt végeztetek 1922-ben a nagyenyedi ref. tanítóképzőben, hogy a karácsonyi vakáció alatt keressetek föl várva-várt soraitokkal. Irjátok meg, célszerűnek tartjátok-e a tízéves találkozó megrendezését?

Nemzetünk napszamosail
Gondolkozzatok! Tíz évi szenvedés és nélkülözés; megvetés és hányattatás; idegölő és lélekölő munka, egy szebb jövőben vetett rendületlen hit és remény után megérdemlünk-e egy napot? Megérdemljük-e a baráti, testvéri kézzorítást és ölelést s azt, hogy egymás könnyes szemébe nézve, új hitet és reményt merítsünk egy újabb tíz évre a Bethlen Gábor szellemétől áthattott ősi falak között?

Szeretném, ha e fölhívásra kedves tanítónő testvéreim is válaszolnának és — ha nincs kifogásuk ellene — együtt rendeznénk meg a tízéves találkozót. Szeretném, ha mindnyájan ott lehetnénk, akik együtt végeztünk; még azok is, akiket esetleg más pályára vagy más életkörülmények közé sodort azóta jó, vagy balsorsal

Ambarus Géza.

ev. ig. tanító.

Oradea-Nagyvárad,
Kőrös-u. 26.

Agy- és szívérelmeszesedésben szenvedő egyéneknek a természetes „FERENC JÓZSEF” keserűviz megbeesülhetetlen szolgálatot esz általa, hogy a bétartalmat kiméletesen távolítja el. Tudományos tapasztalatok kétségte-enné tették, hogy FERENC JÓZSEF viz számos féldoldali hűdés-en fekvő betegnél is megtette a kellő hatást s így nagy megkönnyebbülést okozott. A FERENC JÓZSEF keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Művelődési mozgalmak

SZÓTTES-BAL TUSNADON. A tusnádi közbirtokosság ujonnan épített Népházának felavatására ünnepséget rendezett. A műsoros ünnepség szóttes-bállal volt egybekapcsolva. Az ünnepség két részből állott. A délelőtti szentmise után Dr. Péter Antal brassói apát főesperes megáldotta a Népházat. Felavató beszédet tartott Dr. Kovács Károly ügyvéd. Az esti műsoron több egyfelvonásos szindarabot adtak elő. Szerepeltek a szindarabokban: Tere Emil, György Pirkó, Ferenczi Ferenc, Imecs Péter, Betegh Lajos, Darvas Béla, Tamás Lajos, Szennyes György, Csatlós Ilona, Ábrahám Abel, Texe Manyika, Benedek Etu, Péter Ilonka és Jakab Gyula.

KULTURMUNKA INDUL A BÁNSÁGBAN. A temesvári Magyarház gyűléstermében nagy jelentőségű esemény játszódott le. — Gyűlést tartott a *Bánsági Magyar Közművelődési Egyesület*. Az egyesület ezután fokozottabb mértékben akarja művelni a falu kulturáját. Erre való tekintettel az alapszabályokat olyan értelemben módosították hogy az egyesület vidéken is létesíthet fiókokat.

MŰVELŐDÉSI MOZGALMAK RÁKOSD KÖZSÉGEBEN. A rákosdi (Hunyadmegye) ref. magyar ifjúság erkölcsileg és anyagilag jól sikerült színi előadással egybekötött tánemulatságot rendezett a ref. egyház javára. Színre került: Abonyi Lajos „A betyár kendője” című népszínműve. Az előadásra a következő műkedvelők szerepeltek: Doboly István ref. theológus, Balázs Ilona, Bertalan Rozália, Jakab Rozália, Balázs Lajos, Doboly Lajos, Demeter Klára, Fazakas Dániel, Doboly András, Jakab Dániel, Bekes Borbála, Bartha József, Váradi István, Budai József, Jakab Lajos, Oláh László. A szereplők mindannyian a közönség osztatlan tetszését érdemelték ki. Az előadás szép nézőközönség előtt folyt le, általános lelkesedés közben. Szép sikerről lehet beszámolni, amely a kitartóan fá-

radező, derék műkedvelők igyekezetén kívül, Szabó István kántortanítónak, mint rendezőnek, köszönhető, ki a magyar nyelvet csak tördelő ifjúsággal karöltve, fáradságot nem ismerve, dolgozott. Minden dicséretreméltó a rákosdi magyar ifjúság kultur munkája. A dákosdi magyar ifjúság kulturális megmozdulásával bizonyosságát adta annak, hogy él benne a faja és nyelve iránti kötelesség és szeretet.

KULTURHAZ AVATÁS ÉRKESERÜBEN. Érkeserü áldozatkész magyarsága szép kulturházat épített. A kulturházban van egy terem műkedvelői előadások rendezésének céljaira, egy terem a gazdakör számára és két kisebb szoba. A felavató ünnepség istentisztelettel kezdődött. Prédikált Szabó Zoltán székelyhidi ref. lelkész. Az istentisztelet után a kulturház nagytermében folytatódott az ünnepség. A helybeli dalárda éneke után Végh József érmihályfalvi lelkész átadta a kulturházat rendeltetésének. Utána dr. Andrassy Ernő a Magyar Párt járási tagozatának elnöke szép beszédben köszöntötte mindazokat, akik a kulturház megteremtésében résztvettek. — Ezután Gyallay Domokos „Mihály szerencséje” és a „Szerelmes levél” című vígjátékait adták elő Létai József, Létai Sándor, Asztai Sándor, Szatmári Lajos, Kósa Ferenc, Kósa Mária és Kis Piroska nagy ügyességgel és istenadta tehetséggel. Majd a dalárda magyar nótákat adott elő, végül Kis Zsigmond gazdaköri alelnök köszönte meg Orosz Lajos ref. lelkésznek és feleségének, Kamoróczy Erzsébetnek, hogy a kulturház építési költségeit fedezték.

MŰKEDVELŐI ELŐADÁS RETTEGEN. A rettegi református ifjúság jól sikerült műsoros előadást rendezett. Színre került *Piros róza, fehér róza* c. három felvonásos szindarab. — Szerepeltek: Fülöp Vilma, Székely Mari, Székely Kati, Szász Anna, Székely Erzs, Balázs István, Ráskai Imre, Balázs János, Pál István, Pál János, Füstös

János és Veres István. A szereplők kitűnően játszottak. Az egybegyűlt közönség minden felvonás végén lelkes ünneplésben részesítette a szereplőket. A műkedvelői előadás megrendezésének és szervezésének érdeme Balogh Árpád fodrászé, aki fáradságot nem ismerve végezte el a darab betanításának munkáját is. A műsoros estély után reggelig tartó táncmulatság következett. Az estélyt a rettegi hősök emléktáblájának alapja javára rendezték.

TEMPLOMSZENTELÉS NAGYTEREMBEN. Felemelő ünnepély keretében szentelték fel Nagyteremben (Maros-Torda-megye) az ujonnan kijavított, unitárius templomot. A felszentelő ünnepségen megjelent dr. Boros György unitárius püspök és ő végezte a templom felszentelését. Az egyházi beszédet Gvidó Béla dicsőszentmártoni esperes mondotta. Urvacsorai ágendát Székely Tihamér sárosi lelkész tartott. Imádkozott Mátyus Gergely szőkefalvi lelkész, Péterfy Mihály küüllőszéplaki lelkész pedig az építés történetét mondotta el a nagy számban egybegyűlt közönségnek.

SZÖVETKEZETI ÜNNEP GELENCÉN. Szép ünnepséget tartott a gelencei hitelszövetkezet fenállásának 25 éves évfordulója alkalmából. Az ünnepség hálaadó istentisztelettel kezdődött, melynek keretében Ferencz András róm. kath. lelkész szívhez szóló ünnepi beszédben mutatott rá a szövetkezeti eszme nagy jelentőségére és a gelencei szövetkezet érdemeire. Arra kérte Krisztus király ünnepére való hivatkozással a lakosságot, hogy becsüljék meg egymást és ápolják az őszentartás erényeit. A gelencei Hitelszövetkezet ez úton küldi üdvözlését a kolozsvári Szövetkezeti Központnak és e helyen mond köszönetet Elekes Béla főellenörnek gondos tanácsaiért és irányító jóakartáért.

Jubileumi sorsolásunkat januárban tartjuk meg. Mindenki rendezze tekdé előfizetését, hogy sorsolásban részt vehessen.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Tudományos lecke.

A szántóföldek hótakaró alatt pihennek és a növények erőt gyűjtenek a téli bunda alatt tavaszi fejlődésükhöz. A földművesnek is véget ért külső munkája s az állattakarmányozás és más házi munkák mellett van ráérő ideje a tanulásra.

A tudósok felfedéseivel és a tudomány vívmányaival lépést kell tartaniok gazdáinknak is, mert a mai nagy gazdasági versenyben csak az tudja megállani helyét, aki a haladás minden eszközével felszerelve fog munkába.

A mezőgazdasági tudomány a legutóbbi időkben sok értékes, új felfedezéssel gazdagodott. Egyik leghasznosabb ilyen felfedezés, hogy a növényeket *szénsavgázzal* lehet trágyázni. A *szénsavgáz* közönségesen ismert anyag. Ez a gáz okozza például a borvíz pezsgését. A levegőben is van kismennyiségű szén-sav. A szén-savtrágyázás kérdését ismertetnünk kell, mert ebből a felfedezésből a legegyszerűbb falusi gazda is nagy hasznot huzhat. A szén-sav-trágyázást ugyanis nem csak közvetlenül lehet alkalmazni, hanem az ügyes gazdának más módok is állanak rendelkezésére arra, hogy növényeit szén-savval ellássa.

Sokszor volt már szó arról lapunkban, hogy a növények leveleiben levő apró zöld testecskék, az ugynevezett *klorofillum szemek* a növényi test legesodálatosabb vegyigépezetei. A levegőben nagyon kis mennyiségben található *szénsavgáz*, a növények a klorofillum szemeik segítségével felveszik s egyéb anyagok hozzáadásával, amelyek a gyökereken át jutnak a levelekbe, ilyen módon *keményítőt*, *cukrot* és más szerves anyagokat készítenek. Ha tehát a növényeket bőségesen ellátjuk *szénsavgázzal*, a növények sokkal több szerves anyagot tudnak készíteni. Kísérletekkel megállapították, hogy *szénsavgázzal* nemcsak fokozottabb életműködésre serkentjük a növényeket, hanem nagyon kedvezően befolyásolhatjuk virágzásukat és gyümölcsüket — magvaik megérését.

Németországban a kertészek a szén-sav-trágyázást már alkalmazzák virágházaikban és hajtatóházaikban, tehát zárt helyeken. Célszerűen szerkesztett kályhákban különleges szén-et égetnek el. Ennek a szénnek kis darabjából elégséges alkalmával száz liternyi *szén-sav* is keletkezik. Ez az eljárás nagyon jól bevált kertészetekben. Alkalmazása által a kertészek rövidesen új kertészeti csodákkal fogják meglepni a világot.

Ezt a módot szántóföldjeinken nem alkalmazhatjuk, de lássuk, hogyan végezhet az okos gazda szántóföldjein szén-sav-trágyázást? A talajban élő, apró szervezetek életműködésük közben sok *szén-savat* termelnek. Négyzetméterenként egy óra alatt átlag egy fél grammot, holdanként tehát napi 50 kiló szén-savat termelnek. Ha a talajban élő, apró szervezetek életműködését valamilyen módon fokozni tudjuk, megnöveljük a talaj feletti levegő-réteg szén-sav tartalmát. *Igy a növények természetes szén-sav-trágyázásban részesülnek és bő táplálékhoz jutnak.*

A talajban élő, apró lények táplálékát elsősorban az *istállótrágya* képezi. *Ezért nem lehet az istállótrágyát műtrágyák alkalmazásánál sem nélkülözni. Az a gazda tehát, aki földjeit jól ellátja istállótrágyával, szén-sav-trágyázást is végez.* Szükséges azonban, hogy ne csak táplálékot adjunk trágya formájában, a szén-savat gyártó szervezeteknek, hanem részesítsük a talajt is olyan művelésben, hogy a talaj élőlényei kedvező életfeltételhez jussanak. *Helyesen végzett szántással porhanyítsuk és szellőztessük földjeinket*, mert csak a jól munkált földben élnek és szaporodnak a szén-sav termelő szervezetek.

A tudósoknak a *szénsavgáz-trágyára* vonatkozó kutatásai ilyen vonatkozásban minden kiscgazdának közkincsévé váltak és azokat mindenki hasznosíthatja.

Dr. Sz. F.

Négyéves alma.

Ezt az érdekes hirt a *Buda-pest*en megjelenő „*Kertészet*“ c. szaklapból vettük át.

A folyó év őszén a mohácsi járás faiskoláinak ellenőrző látogatása alkalmával jutott tudomásomra, hogy id. Troszt János, Szajk község bírása egy négyéves alma birtokosa. Nem mulasztottam el, hogy személyesen is meggyőződést szerezzek e hir valódiságáról. Az almát tüzetes vizsgálat alá vettem és láttam, hogy azon a pusztulásnak a legkisebb nyoma sem látható. Érdeklődésemre a tulajdonos elmondotta, hogy 1927-ben 30 drb. almát tett a szellőzőlyukkal ellátott 30 méter hosszú, de sötét pincéjének végén levő mécstartólyuk padkájára. A 30 drb. almából 20 megért a két évet, 10 a három évet és egy pedig a negyedik évnél — néhány nap hijával — a végét. Minthogy az almán a pusztulásnak semmi nyoma nem volt felfedezhető, valószínű, hogy az ötödik évnél néhány hónapját is meg fogja érni. Az eltett almákat fennnevezett gyakran átvizsgálta és a betegeket eltávolította. A pusztulásnak indult almákon körülbelül három hó alatt fejlődött a rothadási folt fillér nagyságúvá. Csodálatos, hogy a nagy kort megért alma alig ráncos, de térfogatából vesztett, míg korábban elpusztult társain a ráncosodásnak nyoma sem látszott.

Halász Ferenc.

A káposzta savanyítás tudománya. Ilyen címen cikket közöltünk lapunk egyik előbbi számában. A cikkben levő adatokat német, tudományos intézetek vizsgálatai alapján irtuk meg lapunkban. — Cikkünkre válaszképpen lapunk egyik lelkes barátja levélben fejtette ki, hogy a cikkkünk-

ben közölt sómennyiséget nem tartja elegendőnek és tapasztalatai alapján nagyobb sómennyiség alkalmazását ajánlja káposzta savanyítás alkalmával. Leveléből a következő részt emeljük ki:

„Szakácskönyvekben a mennyiséget nem szokták meghatározni, ezért magam kísérletezem, hogy mennyi só kell a káposzta és ugorka besózásához. Arra az eredményre jutottam, hogy káposztához elég 2 és fél százalék, ugorkához valamivel több: 3—3 és félszázalék kell. Tehát 100 kiló fejes káposztához 2 és fél kiló sót alkalmazunk és olyan vizet öntünk rá, amelynek 100 literébe 2 és fél kiló sót oldottunk fel. Ha kevés a só, az épen olyan baj, mintha sok, mert kevés sóval még hamarabb megrothad az ugorka is, káposzta is.

A cikkirő nem tesz említést arról, hogy gyalult káposzta, vagy fejes káposzta eltevéséről van-e szó. Hogy fejes káposz-

táról beszél, arra következtetni lehet abból, hogy a káposzta levének leengedéséről beszél, meg abból is, hogy erdélyi lapban tehát valószínűleg erdélyi ember ír róla.

De természetesen másként kell számítanunk akkor, ha csak a káposztát tesszük el víz hozzáadása nélkül (gyalult káposzta), vagy ha az eltevéshez vizet, még pedig jelentékeny mennyiségű vizet is használunk, mint a fejes káposztánál. Bizonyosnak tartom azonban, hogy a sómennyiségen kívül egyéb körülmények is szerepet játszanak: így a káposzta minősége, a pince hőfoka, amihez szintén alkalmazkodnia kellene az alkalmazott sómennyiségének.

Az érdekes hozzászólást azazal a megjegyzéssel közöljük, hogy az elmélet és gyakorlat tapasztalatai nem mindig fedik egymást. Különösen ilyen kényes műveletnél, mint a káposzta-savanyítás, igazat kell

OLCSÓBB LETT A DISTOL-EXPRESS!

Darabja 10 lei.

Egyetlen darab Distol Express beadása után biztosan meggyógyul a mételyes juh.

Ovakodjunk utánzatoktól!

A valódi Distol Express fekete; minden darabra ezüstös betűvel rá van nyomtatva a Distol szó.

Kapható: gyógyszertárakban, drogériákban.

Főlerakat: Spodheim és Társa București, 2. Bulev. Elisabeta 55.

adnunk annak, aki a háziasszonyok hosszú éves tapasztalataira hivatkozva, a tudományos eredményeket néha kifogásolja. De nekünk hivatásunkhoz tartozik, hogy a tudományos megállapításokat is ismertessük.

A bánáti gyümölcstermelők nem tudják értékesíteni a gyümölcsöt. A bánáti gyümölcstermelők súlyos helyzetbe jutottak. Gyümölcstermelésüknek csak egyharmad részét tudták eladni. Így a bánáti gyümölcstermés nagy része értékesítetlenül hever. Bánátban régebben konzervgyár dolgozott, amelyik nagymennyiségű gyümölcsöt vásárolt meg a termelőktől. A konzervgyár a nehéz gazdasági viszonyok miatt megszüntette üzemét. A bánáti gazdák ezért nem tudják gyümölcstermésüket értékesíteni.

Megalakult az első Gyümölcstermelő Társulat. A földmivelésügyi minisztérium által, a gazdasági társulatok szervezése érdekében kiadott törvény alapján, az Udvarhelymegyei Gazdasági Kamara szervezésében megalakult a „Siculia Gyümölcstermelő és Értékesítő Társulat.” Erdélynek és különösen a Székelyföldnek olyan kiváló kincse, természeti adománya, a finomabb gyümölcsök tömegtermelése, hogy az valóban vagyionokat jelentő nagy érték. Ezen aranyat érő kincseknek feltárása: az értékesítésnek rendszeresítése céljából, 500 leus szövetségi üzletrészek jegyzése alapján alakult és állandóan továbbfejlődő társulatnak tagjaivá lehetnek magánosok, az egyes helységeken szervezett Gyümölcsközségek és minden irányu más alakulatok is. Gyümölcstermelésünk rendszeres kiépítésére az udvarhelyi megalakulás az el-

12 osztályu készpénz sorsjáték

Ha nyerni akar nagy összeget, slessen venni mentő sorsjegyet

Tizenkettedik oszt. huzása 1932 január hó 1-én Tizenkettedik oszt. huzása

Nyeremények kifizetését az „ALBINA BANK” garantálja.

Főnyeremény: 1.000.000 lei. — Nyeremények összege: 4.000.000 lei.

Minden sorsjegy 12 osztályon végig játszik. Sorsjegyek ára 100 és 50 lei.

Vidéki rendeléseknél 19 lei portó költségre hozzáadandó.

Sorsjegyek megrendelhetők kiadóhivatalunk utján is:

Központi Sorsjegyhivatal Cluj-Kolozsvár Str. Memorandului (Unió-utca) 16.

ső és uttörő szervezkedés, melynek működése elé igen nagy reménységgel tekintenek a vármegye gazdái. A társulat megválasztott igazgatósága: Gyerkes Mihály gyümölcstermelési szakértő, Ugron Pál, Szabó András, Deák Albert és Rösler Károly, a felügyelőbizottságnak pedig dr. Ferenczy Gábor, Balassy Sándor és Nagy Imre gyümölcstermelők. Az új alakulat rövid és postai címe: Gyümölcstermelő Társulat Odorheiu—Székelyudvarhely.

Csak Distollal mentheti meg mételyes juhait! Karácsony tájkán már minden gazda megállapíthatja, hogy van-e juhai között mételyes? A mételyes juhokat azonnal gyógykezelés alá kell venni, mert ha tovább gyengülnek, nem menthetők meg. A métely legbiztosabb gyógyszere a Distol. Distol segítségével a legsúlyosabb métely-betegségben szenvedő juh is megmenthető.

Megnyílt a Budapesti Nemzetközi Baromfi kiállítás. A Budapesti Nemzetközi Baromfi kiállítást általános érdeklődés mellett nyitották meg. A kiállítás érdekessége egy khakicambeli ruca: évi 333 drb. tojás hozammal. Ezzel a teljesítménnyel a díjnyertes ruca tulajdonosa a kiállított tyukokat. A tyukok közül évi 307 tojás hozammal nyerte az első díjat egy vörös izlandi tyuk. *Bebizonyosodott a kiállításon,*

hogy a kényes, nemesített tyúk fajtákat kezdik kiszorítani a javított falusi tyúk fajták. A falusi tenyésztők sok javított falusi tyúkot mutattak be s ezzel bebizonyosodott, hogy a nemes tyúkfajták helyett célszerűbb a javított parlagi fajták tenyésztése.

Miből fogják kifizetni a buza-prémiumot? A Magyar Népegyik régebbi számában közöltük, hogy a kenyér-bélyegből befolyt jövedelmet nem a buza ártóbblet kifizetésére fordították, hanem más célokra használták fel. A kereskedők most erélyesen követelik, hogy fizesse ki nekik a külföldre szállított buza minden mázsája után járó 100 lej. A kereskedők által követelt összeg 230 millió lejre rug. A kormány az összeget a Román Nemzeti Banktól akarja kölcsön venni.

Terményárak Nagyváradban.

Buza	220—230,	kukorica
140—150,	rozs	250—260,
krumpli	100—200,	paszuly
400—500,	tökmag	60 lej mázsánként.

Tartsunk ki a Magyar Népe mellett az új 10 év kezdetén

Ünnepeljük meg a szövetkezeti eszme magyar apostolának emlékét!

Az idei szomoru télen jusson eszünkbe, hogy a legnagyobb bajok ellen az orvosságot *a testvéri összefogásban és a tiszta célú szervezkedésben találhatjuk meg.* A szövetkezeti eszme diadalra juttatása első lépés volna a gazdasági bajok orvoslására.

Mi magyarok büszkén mondhatjuk, hogy már a mult század dereka táján volt egy apostolunk, aki ezeket az igazságokat hangoztatta és áldásos életét a szövetkezeti munka szervezésében töltötte el. Gróf *Károlyi* Sándor egy nemeslelkű magyar főúr volt, akinek 1931. november havában volt 100 éves születési évfordulója.

Az ünnepségen emlékbeszédet *Bernáth* István, a Magyar Nemzeti Bank alelnöke mondott. Beszédében kifejtette, hogy *Károlyi* Sándor volt az első, aki annak a gondolatnak állott szolgálatába, hogy az alsóbb népréteget fel kell emelni. Tanítani, buzdítani, szervezni kell a népet és különösen arról kell meggyőzni, hogy tiszta célú szervezkedés nélkül senki sem tud boldogulni. *Bernáth* István emlékbeszéde után *Balogh* Elemér tartott nagyértékű előadást. Összehasonlította *Károlyi* Sándor gróf életének és munkájának eszméjét a mai idők szellemével. Rámutatott arra, hogy a Népszövetség genfi világkonferenciája

Gróf *Károlyi* Sándor szobra a budapesti Mezőgazdasági Múzeum előtt.

Méltó ünnepség keretében ülték meg Magyarországon ezt az évfordulót. A *Magyarországi Szövetkezetek Szövetségének* ünnepléséből mi is ki akarjuk venni részünket s ez uton áldozunk a nagy férfiú emlékének.

A Budapesten lefolyt ünnepségek ékes bizonyítékai, hogy milyen sokat köszönhet a magyar szövetkezeti mozgalom gróf *Károlyi* Sándornak. Az ünnepségek kiemelkedőbb pontjai *Károlyi* szobrának megkoszorúzása a Mezőgazdasági Múzeum előtt és a *Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége* által rendezett kongresszus voltak. A kongresszus diszülés keretében emlékezett meg *Károlyi*ról.

a válságból való kibontakozás legbiztosabb eszközének, a szövetkezeti mozgalom fejlesztését jelölte meg. Beszéde végén megállapította, hogy követnünk kell *Károlyi* Sándor tanításait és teljes erővel hozzá kell látnunk a termelő és értékesítő szövetkezetek kiépítéséhez.

Gróf *Károlyi* Sándor tanításait tehát méltányolja az utókor! Minden tekintetben méltó is tiszteletünkre és hálánkra, mert az emberi boldogulás legbiztosabb utjait jelölte ki a kis emberek számára. Tette ezt akkor, mikor a néppel és a nép bajaival alig törődtek. Ezért volt igazi nagy ember *Károlyi* Sándor!

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK.

Karácsony.

Rettenetesen megnehezült viszonyok, számos gondok között érkezünk el a karácsony napjához. Hangzani fog újra az örömet hirdető, felséges angyali üzenet: Hirdetek néktek egy örömet, mely az egész népek öröme lehet. Mert született néktek ma a Megtartó, ki az Ur Krisztus a Dávid városában.

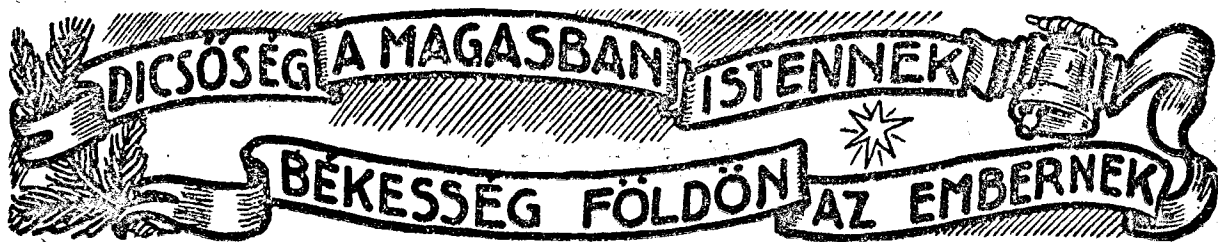
Örömet hirdetni ebben a világban, milyen megdöbbentően nehéz feladat. Gond, szegénység, aggodalom mindenütt. Bármerre járunk, mindenütt reménytelen emberek csüggedt panaszkodását halljuk. És ez természetes is. Munkanélküliek százai keresnek munkaalkalmat. Gondoljuk el, hogy milyen szívvvel hallgatja a karácsonyi evangélium örömmel a családapát, akit talán éppen ebben a hónapban bocsátottak el állásából gyermekei kegyelmeért kérik, de ő hasztalan kopogtat itt is, ott is, mindenütt csak az elutasítás hideg szava hallható: Sajnáljuk, nem segíthetünk. Évekkel ezelőtt egy élelclapban olvastam, hogy a szegény, rongyokba takart kicsi gyermek, amint időregyve halad az uccán édesanyjával és látja a karácsonyi ünnepre elkészített fényes kirakatokat, felteszi a kérdést: Édesanyám, miért jön Jézus csak a gazdagoknak, miért nem jön szegényekhez is?

Éles szemrehányás van ebben a kérdésben, de aki leírta ezt a kérdést, az nem ismerte a karácsonynak isteni titkát mert a Megtartó, kinek születését angyalok hirdették, éppen azért jött, amint Ő maga mondotta magáról, hogy a szegényeknek evangéliumot hirdessen, meggyógyítsa a töredelmes szívűeket, szabadon bocsássa a lesújtottakat, hogy hirdesse az Istennek kedves esztendejét. Abban van a karácsonyi evangéliumnak csodálatos isteni titka, hogy azt hirdeti, hogy az az isteni gyermek, kinek születését angyalok hirdetik, de aki szegényebb volt, mint az a szegény gyermek, aki fönt idézett kérdést feltette az édesanyjának, aki jászolban született és amikor felnőtt, akkor magamaga mondotta magáról, hogy a rókáknak van barlangjuk és a madaraknak van fészükük, de az ember Fiának nincs ahová lehajtania a fejét. Erről az isteni gyermekről hirdeti az

apostol, hogy amikor Istennek formájában vala, nem tekintette zsákmánynak azt, hogy Ő az Istennel egyenlő, hanem önmagát megüresítvén, szolgálai formát vévén föl emberekhez és pedig a legszegényebb, legelhagyottabb emberekhez hasonlónak lett, hogy segítsen az emberekben. Segíteni pedig úgy akart, hogy isteni életében kettős igazságot nyilatkoztatott ki.

Az egyik igazság ez: Akármilyen szegény, akármilyen árva és elhagyatott is legyen valaki, Jézus isteni szívében keresztül megismerheti a boldogító igazságot, hogy az ő élete, halhatatlan lelke olyan drága az örökkévaló Isten előtt, hogy Isten az ő Egyszülött Fiát adta érte, küldötte el erre a földre, hogy hirdesse számára is a Megtartó üzenetét: „Amiképpen az Atya szeretett engem, Én is úgy szerettelek titeket. Maradjatok meg ebben az Én szeretetemben.“ Ez az egyetlen vigasztalás, amely valóban minden embernek marandó, örökkévaló vigasztalása ezen a földön. Vegyétek el ezt a vigasztalást a gazdagoknak, a boldogoknak, a hatalmasoknak, a tudósoknak életéből és micsoda reménységük, kilátásuk marad ezen a világon? Az uccasarkon esengő koldus, szívében ezzel a vigasztalással gazdagabb, mint a világ minden gazdagja, mert lelkében hordozza az örökkévalóságot, a reménységet: Amit most szenvedünk, össze sem hasonlítható a dicsőséggel, mely vár reánk.

És a másik nagy ajándék, az a szent parancs, amelyet az isteni gyermek hozott az emberek közé: Egy Atyának gyermekei, testvérek vagytok, szeretnetek kell egymást. Ha csak valamit is megértünk Jézusból és az Ő evangéliumából, kétségtelenül belátjuk, hogy a legnemesebb emberi küzdelmeknek nem lehet más célja, mint arra törekedni, hogy a földnek népei egy családot alkossanak, melyben mindenki békességben és szeretetben él. Így adja a karácsony isteni gyermeke a legfelségesebb vigasztalást és a legdicsőségesebb életcélt. Ezért Jézus az emberiség Megtartója. Ezért nem élhet a világ a karácsonyi evangélium szentséges vigasztalása és életetadó reménysége nélkül.

KARÁCSONY.

*Karácsony... karácsony... gyönyörű karácsony,
Érkezésed mindig szívrepesve várom,
Megtelik a lelkem ünnepi malasztal,
Boldog áhítattal...*

*Karácsony... karácsony... gyönyörű karácsony,
Olyan vagy Te, mint egy tiszta fehér álom.
Észrevétlen suhansz — pille-szárnyon szállva —
A gyermekszobákba...*

*Karácsony... karácsony... gyönyörű karácsony,
Buzgó fohász, ének, buggyan elő számon,
S amikor elmondtam ünnepi imámat,
Megcsókolom öreg, dérhajú anyámat,
Édes jó anyámat...*

*Karácsony... karácsony... gyönyörű karácsony,
Ezer gyertyaláng gyúl a zöld fenyőágon,
S ezer gyertyánál is tündöklőbbben égve
Ragyog a szeretet szétszűrő fénye,
Örök büszke fénye...*

Vályi Nagy Géza.

Oltsd el a pipádat!

Jórégén történt: akkor a nap derültebben sütött a világra.

(Kevesebb volt az ember, könnyebb a megélhetés. Kevesebb volt a hivatal, nagyobb a törvények ereje. Ritkább a jövés-menés, vidámabb az időzés a házi tűzhely körül.)

A pénz akkor is szükön volt, de adósság semmi. A bankokat még nem találták ki, az uzsorások pedig csak az uraknak adtak, azoknak is inkább csak úgy — szakállra!

Mit mondjak még? Nos, még csak azt, ami kapcsolatban van történetünkkel: akkor kevesebb volt a világi tudomány és több beese volt — Isten igéjének!

Mégis annak, aki szavamon akar fogni,

elárulom, hogy ezt a történetet Hermányi Dénes József följegyzései közt olvastam. Hermányi nagypapja volt Enyed városának s ezelőtt 180 esztendővel irta össze olykor tanulságos, olykor mulatságos emlékezéseit.

Abrudbánya virágzó város volt a felülmondott időtájban. Az arany inkább csordult, mint csöppent a hegyek mélyéből. A bányász-nép nemesak félelemből, de szívbéli hálából gyakorolta a templomok küszöbét.

A jámbor bányász-polgárok közt élt akkor egy Fodor nevű unitárius nemesember.

Fodor uram nemesak a nemesi rang révén különbözött a bányászoktól és műves emberektől, hanem lelkének konoksága révén is. Mert bizony ökelme egyáltalán nem gyakorolta az istenházát.

Amint a krónikás írja: az öreg pap elégetinti vala a megátalkodott embert, hogy ne vesztegetné a maga lelkét és ne botránkoztatná a többiüket, mindez azonban a Fodor uram pogány természetét meg nem változtatá. Eltévedt juh volt, akit a fáradt pásztor immár nem tudott nyájba terelni az urnak örömére. Tiszteletes uramnak azzal a szomorú érzéssel kellett kibucsuznia szent hivatalából, hogy egy lélek elkárosodott az ő őriző pásztorságának idején.

Új pásztor köszöntött be a jeles ekléziába. Ez az ő ifjonti, buzgó szolgálata rendjén csakhamar észrevette Fodor uramnak Istentől való elrugaszkodását. Elhatározta, hogy megszégyeníteni a sátánt, amely máris a maga nyeresége közé számította a cimeres ur lelkét.

Nyájassággal, serény kedvkereséssel kezdte környékezni a nemzeti urat. Komájának hívta meg, hogy magához édesgesse s bizalmát vévén, pogánykodásának igazi okát kitudakolhassa.

Egyszer poharazás közben faggatni kezdé nemzeti komáját, hogy voltaképpen miféle lelki ok vonja őt el az ur igéjének hallgatásától?

— Nem lelki ok, tiszteletes komám! Egé-
en földi oka van annak, hogy nem látogatom
templomot! — kezdett szólni Fodor uram.

— Hiszen annál könnyebb volna változ-
ni rajta! — buzgólkodott a pap. — Beszél-
k meg, kedves komám uram, hátha segítsé-
re lehetek. Vallja meg nekem bátorsággal:
tartja vissza a templomtól?

— Ez az én kedves pipám! — eresztett
astag füstöt Fodor uram. — Dohányzás nél-
kül nem tudok annyi időt egyhelyben eltölteni.
Az éneklést, könyörgést valahogy még kibir-
om, de a hosszú prédikációt el nem tudom
elmenvedni pipa nélkül. Megvallom, olyan méltan-
klankolások környékeznek a hosszú prédiká-
ció alatt, hogy utóvégiül a templom nagyobb
szárára esik lelkemnek, mintha otthon ülök és
lép csendesen elpipázgatók.

Nagy reménységre gerjedd a pap ettől a
vilatkozattól. Hiszen ha a dohányzás az oka
templomkerülésnek, akkor könnyen lehet se-
teni az eltévelyedésen. Olyan megoldást tud
ajánlani, ami megváltoztatja a nemzeti ur
néjét.

— Csak jelenjék meg komám uram a tem-
plomban, nem fogja pipája hiányát megszen-
dini! — mondotta. — Tudniillik, mihelyt
hiányát érezi, intsen nekem s én rövidesen
fejezem a tanítást. Nagy dicsőségemnek
tanám, ha komám uram visszaédesednék
mentegyházunk keblére: szerezzé meg nekem
hamarább ezt az örömet!...

Fodor uram nem idegenkedett a pap taná-
jától. Csakugyan, ha bevégezdnék a prédiká-
ciót, mikor a dohányzás után való vágya ha-
malkodni kezd! Így meg lehetne próbálni a
fogot. Megállapodtak a pappal, hogy jövő
szármnap ő is megjelenik az istentiszteleten,
amikor sokallni kezdi a tanítást, jelt ad a
fejezésre.

El is mene nemzeti uram ökegyelme, írja
önikásunk, de az uton, éppen a templom aj-
táig, mind füstöle a szája, mint a pecsenye-
s asszony serpenyője...

Az ajtóban leköccintette a pipa fedelét.

— Nem oltom ki, — szolt magában — hi-
n úgy sem engedem, hogy hosszúra nyul-
a prédikáció. Mihelyt kilépek a templom-
ból, ott folytathatom a dohányzást, ahol félbe-
kitottam.

A pipát nadrágja zsebébe dugta s beeve-
t a nemesek padjába. Nagy volt a hivek ál-

mélkodása: mi törte meg a sátán rontását en-
nek a megátalkodott embernek a lelkében?

A fiatal pap diadalmasan hordozta körül
tekintetét a gyülekezeten: látjátok hiveim, az
én buzdításomra a kövek is megindulnak!

A prédikációt az alkalomhoz szabta. Ugy
választotta meg a teksztust s úgy osztotta ré-
szekre a beszédet, hogy Fodor uram intésére
a hivek lelki károsodása nélkül csakhamar
áment mondhasson.

Fölment a szószékre s ima, ének multán
elkezdte a tanítást. Időnként pillantást ve-
tett a nemesek padjára: Fodor uram illő fi-
gyelemmel függesztette rája szemét. A mag
láthatóan foganatosan hullott a pihent földbe.
Athaladt a szentbeszéd első részén, megnevezte
a második rész tárgyát. Fodor uram köhintett
párat, de aztán föltámasztotta állát és türelem-
mel nézett a szószék irányába. Száraz, jó do-
hány van a pipában, nem alszik ki még né-
hány rövid percig...

A pap bátorságra kapott a Fodor uram
barátságos nézésétől. Elhatározta, hogy bi-
zonyosságot tesz komája előtt az ur igéjének ere-
jéről. Megmutatja neki, hogy a testi kívánsá-
got kioltja és elfeledteti a lelki táplálék édes-
sége. Csak azért is végig elmondja beszédét,
aztán majd templom után beismerteti komá-
jával, hogy nem is volt olyan nehéz megállani
dohányzás nélkül.

A pap elhatározása csakhamar megnyilvá-
nosodott a nemzeti ur előtt. Ugyanis a pap a
második résznek derekán, ilyen szónoki fordul-
latot használt: „De hagyjuk ezt most, kedves
atyámfiai... majd beszédem negyedik részében
bő bizonyosságot fogok fölsorolni ennek az állí-
tásomnak az igazolására.“

Mintha csalánnal illették volna a nemzeti
ur ábrázatát! Micsoda, nem is a harmadik, ha-
nem a negyedik részben? Hátravetette magát
a padban és el kezdett fészkelődni, fejével jel-
zett megállást, izgett-mozgott, kezével intege-
tett.

A pap csak mondta a magáét, sőt mintha
mosolygott volna a bajusza alatt... Fodor uram
mind hevesebben rázkódott és integetett meg-
állást... mindhiába, a pap rendületlenül tovább
haladt és rátért a beszéd harmadik részére.

Fodor uram — mit tehetett volna a gyü-
lekezet nagyobb megbotránkozása nélkül —
megadta magát a sorsnak. Ujra megvetette
hátát s elhatározta, hogy immár részánja kin-
járt s végét várja a hosszas tanításnak.

Amint forrong és küzd magában, egyszer csak éles sajdulást érez felső lábszárán. De csak nem szünik a fájdalom, sőt birhatatlanná növekedik...

Belenyul zsebébe: akkor veszi észre keserves megcsufolódását!

A heves rezgelődés, fészkelődés, integetés rendjén ugyanis kinyílt pipája a nadrág zsebében s a tüzes hamu és tubák kiesvén és átlukasztván az angliai posztót, pörkölni kezdé az eleven hust.

— Nosza most! — festi a krónikás nemzetes uram balállapotát. Meglökdöse szomszédait, kitörtöte a padból és kiléptete a templomból. De a tüzet nem szenvedhetvén, leüle a küszöbre, kirántá a pipát a nadrágzsebből, lerántá a eszmát, kirázá a tüzet, amely lábszárán lecsuszott a eszmába s újra fölönvén a eszmát, haramene éktelen, nagy haraggal...

Támadt ennek az esetnek a híreből nagy kacagás Erdély minden szögletében. De a krónikás szerint támadt maradandó közszólás is.

— *Oltsd el a pipádat!* — szóltak rá ekkoriban a presbiterek az olyan zabolátlan dohányosokra, akik nem állották a templom küszöbéig szortyogtatni az ördög füstölőjét...

Gyallay Domokos.

Isten háza.

Karácsony van, szól a harang. Mikor a harangok megszólalnak, mintha Isten hívogatná magához gyermekeit, akik az ő szemében mind egyformák. A templomban nincs úr és szolga, nincs gazdag és szegény. — Ott csak Isten alázatos gyermekei vannak, akik térdet hajtanak mennyei atyjuk előtt.

A templom az imádság helye; mindig nyitva van azoknak, akik a jó Istent keresik.

— Jőjjetek hozzám és én megkönnyítek titeket! — ez az Ő hívogató szava minden emberhez.

JÉZUS.

*Úgy áll még előttem
Tiszta, szent képe,
Ahogy édesanyám
Szívembe véste:
A sírók, szenvedők,
Gyöngék pártfogója.
Mennyei szeretet
Súgárzik le róla,
— Úgy int a jóra.*

*Született szegényen,
Közénk valónak,
Szeretett, szenvedett
Példát adónak.
Az egész életét
Másnak osztogatta,
De a keresztfáját
Maga vonszolgatta,
— Meghalni rajta.*

*Hanem a halállal
Mégse lett vége,
Keresztje kivirult
S híd lett az égbe.
Odaszállt, onnan jár
Ma is e világba,
Hol annyi a szegény,
Az özvegy, az árva,
Ki ötet várja.*

*Onnan száll ma is le
Földi szívekre:
Meváltó, megáldó,
Szent szeretetje.
... Én rám is — Istenem,
Oh, mennyiszer szállt rám,
Kivált így ünnepi
Zsoltosmáink szárnyán,
— Karácsony táján!*

*Rám lelsz-e most, én rám,
Édes Megváltóm?
Elkerültem messze
A régi háztól.
Oh, mindegy nekem, ha
Rám nem is találnál,
Csak hagyj ott az áldást,
Amit nekem szántál:
Annál a háznál!*

Szabolcska Mihály

Kövek beszéde.

A székely szabadság 200 vértanuja.

Siculicidium annyit jelent: székelyöldök. Története a következő: 1764. januárius 1-én virradólag Mádéfalvára gyűlt össze a székelység, hogy a császár küldötteivel tárgyaljanak. A székelyek ugyanis nem akartak ősiközös szabadságuk sérelmével német kommandó alatt tonai szolgálatot teljesíteni. Az összegyűlt székelységet éjjel álmában, Bukow erdélyi kormányzó parancsára az osztrák katonaság, gróf Sztáray vezetésével megtámadta s köztük 200-at legyilkolt. Ekkor sok székely menekült el az osztrák császári üldözés elől Moldvába s onnan Bukovinába, ahol végre Hadik András altábornagy telepítette le őket: Fogadján, Istensegits, Józseffalva, Andrásfalva és Mádéfalva községekbe. Utódaikat csángóknak nevezik s számuk körülbelül 12 ezer.

A Mádéfalván felállított emlékkő így beszél az utódoknak:

1764.

*Székely nép! Itt hullott őseidnek vére,
Kiket zsarnok önkény bosszus karja ére,
Midőn alkotmányos szabadságod védték,
Szörnyükép olták ki sok ártatlan életét.
S bár elvesztek ők ádáz fegyver alatt,
Emlékek nem vész el, örökre fenmarad,
Mert hű kegyeletben megtartod őseid
Igy él majd emlékek időtlen ideig.*

2. A székely ágyumester.

Gábor Áron a negyvennyolcas időknek volt a legfőbb hőse. A császári tüzéreknel káplárig vitte fel s azután hazament szülőfalvára, Bereckre földművesnek. 1848. nov. 12-én a székelység szentgyörgyre gyűlt össze a háromszéki s tanácskoztak, hogy mitevők legyenek a székelyföld elleni körülvonuló ellenséggel? Egy szívós és lélekkel ajánlotta fel mindenki vérért,

pénzét a haza védelmére, mire Berde Mózes elnök könnyes szemmel szólt: Katonánk és pénzünk tehát volna, de honnan veszünk ágyut? Ekkor megszólalt a háttérben egy egyszerű székely: Majd csinálom én! Ez volt Gábor Áron. Gyorsan összeszedték a harangokat s két hét alatt öt ágyu volt készen s Puchner osztrák generális támadását Szemerjánál ezek segítségével verték vissza. Gábor Áron mint őrnagy esett el 1849. júl. 2-án a kökösi hidnál, az oroszok ellen vívott csatában, még pedig ágyugolyótól találva, saját ágyujára omolva.

Gábor Áron sírkövére ezt irták tisztelői:

*Anyja: a szent haza-föld; érekeblü lánya:
az ágyu!*

*E kettőt szereté, élve halálba hiven.
Ugy éré a halál is itt: lányára hajoltan,
S a más percben már anyja ölére omolt.*

3. A vásárhelyi mártírok.

A székelység nehezen nyugodott bele abba a zsarnoki kormányzatba, amely a szabadságharc leverése után rája szakadt. A Makk-féle összeesküvésben való részvételért, Ferenc József osztrák császár által 1854. március 10-én Marosvásárhelyen, a Posta-réten felakasztott székely vértanuk: Török János bágyi születésű, marosvásárhelyi református kollégiumi tanár, Gálffi Mihály martonosi születésű ügyvéd és Horváth Károly teleki születésű földbirtokos. Nyugvó helyük fölé 1874-ben emelt hatméter magas gránitoszlopra e sorokat iratta a honfiui kegyelet:

*„Szent hely ez, óh vándor!
Egy nemzet tette e jelt itt,
Leghübb gyermekei végtetes sirja fölé.
Élmi szabadságban, vagy azért meghalni
merészen:*

*Ezt hitték, vallták s haltak érette hiven.
Törvényes, szabad és független nemzeti állás
Intőszobrára legyen, honfi e drága jel itt!”*

Önyvnapotárunk szétküldése folyamatban van.

Aproszógo Adomán

A magyar csizma és a magyar csizmadiamesterek.

Gyönyörű viselet a magyar csizma. Ősi formáit Ázsiából hozták a magyar ősök, ezért tehát a máig élő ázsiai magyar Atyafiság lábviselésén is jól tapasztalható a magyar csizma ősi formája.

Ez se nem magas, de nem kurtaszáru, a lábikra vastagja fölé érő hosszúságu. Inkább bőves, mint szűk a szára. Bokában ráncos és puha, a sarka alacsony. A legjellemzőbb az rajta, hogy az orra felfelé kunkorodik és hegyes. Mindez a lovon élő, nyeregben élő magyar lovasember lábbelijére vall. A csizma szára a Keleten is díszes, himzéssel ékes, néha az egész szarát fémszálás, skófiomos varrás borítja. Régi magyar uraink csizmaszárait gyönyörű magyar virágdiszes himzés borította. Ennek emléke a csizma szára tetejéről elmaradhatatlan rózsza, amit bőrszujból fon a mester.

Igen nagy becsülete volt a régi magyar csizmadiamesterek Céheinek. Leghíresebbek voltak a debreceni, miskolci, nagykőrösi, ceglédi budai, pesti és kecskeméti Magyar Csizmadia Céhek. Rendesen kurta nemesemberek voltak a régi mesterek. Hírük már századokkal ezelőtt eljutott a külső országokba. Párisban ma is a magyar cipőszabó munkást becsülik a legtöbbször. A magyar csizma a férfiember dísze. Ősi hagyomány, melyhez ragaszkodni kell.

Mesterséges kinin.

A lázas betegségeknek, különösen a váltóláznak kiváló gyógyszere a kinin. A kinint

a kina-fából nyerik. Rabe hamburgi tanárnak most sikerült a kinint mesterségesen, vegyileg előállítania. A nagy jelentőségű találmány következtében a kinin meg fog olcsulni.

Az acél borotva.

Beállít a cigány az egyik városi borbélyhoz. Illendően így köszönti: „Szerencsés jó napot kívánok a tekintetes borbély majszter uramnak és kedves családjának is.

— Na mi a baj cigány?

— Hát bizsa elég nagy a baj nagyságos borbély ur istállom, csókolom a kezit. Elmúlt egy hete, hogy országot, világot össze jártam s azs alatt a sakállam úgy megnövekedett, mint sűrű erdő s érzem, hogy az erdőben valami állatok mozognak, háboruzsna. Seretném kiirtani az erdőt is, meg a lakóit is.

— Na mi a baj cigány?

mutat rá a borbély egy székre. — János! — szól az inasnak, — hozd a habot s kend be jól az arcát a cigánynak.

Amíg János inas habozza a cigányt, hátra megy a fülkébe a borbély s gondolja magában:

— Állj csak meg cigány! most úgy megborotvállak, hogy még Kain ősapád is megemelet.

Azzal elővesz egy istentelen régi, rozsdás, csorbás beretvát, feni, ken.

Kérdi a cigány:

— Hát ostán mi less azs ára?

— Majd megegyezünk — feleli a borbély.

A cigány nyugodtan ül a széken, jobbra-balra kacsintgatva. Egyszer csak jön a borbély a látszólag kifent beretvéval.

— No cigány, aztán egy szó se legyen! Emeld fel a fejedet. fogd be a szádat! Én azonnal leberetvállak.

Hozzáfog a borbély, huzza-

nyuzza jobbról-balról a cigány arcát, a cigány hol le, hol f kacsintgat, rettenetes savany arcot vág, mert a rozsdás, éle len és csorbás beretva úgy k marta, hogy majd kiesett szemé.

Már tovább nem birva a k nokat, egyszer csak megszólal.

— Nagyságos borbély majszter ur!

— No mi a baj cigány?

— Ugyé, csókolom a kezét ez a borotva acsélból van?

— Igen is acsélból van — feleli a borbély.

— Éppég vettem észre, még a semem is sikrázsik től.

Közli: Nagy Sándor.

A bíró és a koldus.

Nagyon jószívü ember volt pécsi törvényszék egyik bírójája. Egyszer, hogy az utcán sétált éppen előtte csuszik meg és esik a sárba egy sánta koldus. A bíró odasiet és fölemeli.

— Ugyan bíró ur, hogy tudsz azzal a sáros koldussal vesződni? — szólítja meg ismerőse. — Nem sajnálta összepiszkolni ruháját?

— Barátom, — felelte nyugodtan a bíró — felemeltem ez a szegény koldust, mert így csak a ruhámat sároztam be vele, ha meg otthagynom és fönem emelem, a lelkemet mocsokoltam volna be.

Remélni szabad!

Bíró: — Hogy hívják?

Tanu: — Solymosi Eszter.

Bíró: — Milyen idős?

Tanu: — Hatvannyolc éves.

Bíró: — Férjezett?

Tanu: — Még nem.

Családi kép.

A feleségem egy muskátlit vágott a fejemhez.

— Pillanatnyi földühödésben?

— Nem. Cseréppen.

Új könyvek

Felhívjuk olvasóink figyelmét Csűrös Emilia újabb gyermekszindarabos könyvére, mely a karácsonyi könyvpiacon készült. A könyv tartalma nyolc új gyermekszindarab (karácsonyi, alkalmi, cserkészszindarabok, tündérmesejáték) felolvasásra alkalmas elbeszélések, amelyekhez a rendezhető előképek pontos utasítása is megvan. Új köszöntőversek, újévi, születés-, névnap-i köszöntőkön kívül minden rendkívüli alkalomra szóló köszöntőversek, arany-, ezüstlakodalomra, jubileumokra, előadások elé való prologók stb.). Címe: **Csillag-szállás**. Bolti ára 60 lej. Előfizetőknek, kik a Magyar Népet utján rendelik 50 lej. A könyv terjedelme és minősége azonos Csűrös Emilia: „Gyermekszindarabok és köszöntők” című könyvével, melynek ez a könyv II. köteteként fog szerepelni. Melegen ajánljuk lelkészeinknek, tanítóinknak és minden édesanyának ezt a szép, magyar könyvet, mely támasza és segítsége akar lenni mindazoknak, akik jobb és szebb jövő számára nevelik Erdély magyar gyermekeit.

László Marcella gyermekszindarabjai. A mesemondó írónőnek új munkái jelentek meg a könyvpiacon. Öt új szindarabja, melyek közül kettő (Mindentudó könyv, Öreg tanító háza) egész estét betöltő szindarabok. Van közöttük felnőttek számára is. Az új szindarabok legtöbbje a népi nyelv számára íródott. Megrendelhetők a Ref. Egyházkerület irattérjében, Nagyvárad, Ref. Püspökség és szerkesztőségünk útján is. Ára: A mindentudó könyv 20. Az öreg tanító háza 20, A tündérek békekonferenciája 20 lej.

Egy szerencsés számu

Református Kórházsorsjegy

a legkedvesebb karácsonyi és újévi ajándék! 100 leiert kapható főszedekben, üzletekben és bizonyosoknál. - Központi sorsjegyiroda Cluj-Kolozsvár, Str. Brătianu Király-u. No. 51.

!!!

Utolsó huzás
1932. évi január 20.

Főnyeremény:
1.000.000 le! Nyemé-
nyeket az erdélyi református
egyházkerület pénztára azonnal kéz-
pénzben fizeti ki. Vegyen, amíg kapható.
Református Kórházsorsjegyet.

A golyva, a basedow és a rádium.

A pajzsmirigy az emberi szervezetben igen jelentős szerv, amelynek rendeltetése abban áll, hogy a vér számára szükségelt jódot termelje.

A pajzsmirigy esőkkent kiválasztásának a következménye a **Basedow-kór**, mely nyilván a pajzsmirigy anyagcsere zavarára vezethető vissza. Ilyenkor a jód öközött, ez gyorsítja a vérkeringést, mely viszont a szívet nagy fokban terheli és súlyos bajokhoz vezethet.

A basedow-kór főtünetei: kiálló szemek, golyva, erős szivdobogás, izzadság, lesóványodás, igen szapora érverés, emésztési zavarok, ingerlékenység, idegesség, stb., stb.

Ha a jód termelés a szükségesnél kevesebb, akkor a pajzsmirigy, hogy ezt kiegyenlítse, munkáját fokozza, megduzzad és előáll a **golyva**.

A golyva igen veszélyes kór, mely különböző irányban terjedhet, a nyakizmok közé, vagy a szegycsont alá, amikor nyomást gyakorol a légcsőre és nyelőcsőre, minek következtében hörghőközés, a hang megváltozása, nyelési nehézségek, tüdőtágulat, sőt fuldoklás is előállhat. Ha a golyva a főtünetet (aorta) nyomja, súlyos szivpanaszokat, sőt szívbélulást általi halált is okozhat.

A golyvának operációs uton való kezelése életveszélyes és teljességgel a betegen nem segít legfeljebb csak könnyít. Az operációval ugyanis nem szabad a pajzsmirigyét teljesen eltávolítani, mert ez általános leromlás-

hoz vezet. Ha pedig a pajzsmirigynek egy részét távolítjuk el, ezzel a pajzsmirigy működése még nem lett normálissá és így műtét után is újabb golyva keletkezésének veszélye áll fenn. (Lásd Prof. dr. Gudzent)

A modern orvosi tudomány tapasztalatai kimutatták, hogy a rádiummal való besugárzás által a műtét elkerülhető. Különösen áll ez a gyenge besugárzású st. joachimstali „Radiumchemia” kompressorra, mely állandó alkalmazhatóságánál fogva a legjelentősebb hatással van a pajzsmirigy működésére. A „Radiumchemia” kompressorból kiáramló sugarak ugyanis a pajzsmirigyét normális működésre serkentik. A pajzsmirigy normális működése folytán a **golyva visszamegy és ezenfelül az általános kísérő tünetek is elmaradnak**. Ebben az esetben a rádiumnak 100%-osan kimutatható az eredményessége, mert még olyan előrehaladott esetekben is, ahol a teljes gyógyulás már nem érhető el, a rádium gyenge besugárzása lényeges javulást eredményezett.

Amellett, hogy a st. joachimstali „Radiumchemia” kompresszorral való kezelése ezen bajoknak igen egyszerű és teljesen veszélytelen és ilyenképpen minden laikus önmaga otthonában is használhatja, még az az előnye, hogy a „Radiumchemia” kompressornak az egész emberi szervezetre és különösen az idegekre regeneráló, a kedélyhangulatot kellemesen befolyásoló hatása van.

Asszonyok, férfiak, kicsinyek és nagyok csak

Brázay-sósborszeszt

vásároljatok!

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van.

Dr. Páter-féle Gyöngyajak-tea amely a belső mirigyek tultengése és az ezzel járó erős szivdobogás ellen jól bevált, kolozsvári gyógyszerterekben már kapható, miután azt a kolozsvári gyógynövénykísérleti állomáson már termesztik.

K. I. A szilvamoslékot csak akkor lehet feletetni, ha teljesen friss, még langyos állapotban van és minősége is megfelelő. Rendesen ugyanis a szilvamoslékot vajsavas baktériumok fertőzik meg s szaga igen kellemetlen úgy, hogy az állatok nem igen eszik. Ha a szilvamagvak nincsenek elkülönítve, csakis sertéssel etethető a szilvamoslék, mivel ez a magvat feltöri és a magbelet megeszi, de sok magvat a sertés sem fogyaszthat. Éppen ezért alig érdemes a moslékból a magvakat abból a célból elkülöníteni, hogy azokat sertés takarmányozására felhasználjuk. A levegőn megszáradt szilvamagvakból azelőtt olajat sajtoltak, ma azonban már ezzel sem foglalkoznak. Minthogy az adott esetben kétségtelenül nem friss, hanem öreg, állott szilvamoslékról van szó, ez takarmányozás céljára már nem használható fel s így pénzértéke nincsen.

Körtefájának terméketlensége a következőképpen magyarázható. Sok gyümölcsfajta önmegtermékenyülés útján nem köt gyümölcsöt. Ha tehát a körtefa, amelyikről azt írja, hogy minden évben szépen virágzik, de termést nem köt, magában áll, úgy olyan fajtához tartozik, amelyik nem tud megtermékenyülni csak akkor, ha más körtefáról jut virágpör virágába. Ezért ültessen körtefája közelébe másfajtájú körtefákat. Ujabban a gyümölcskertészek az elmondott indokok alapján azt tanácsolták, hogy a gyümölcsösöket telepítsük vegyes fajtákból, mert így a virágok sokkal jobban termékenyülnek. Látatlanban ennyit tudunk mondani körtefájának terméketlenségéről, lehetnek azonban más okai is a fa terméketlenségének. Ezeket csak a helyszínen lehet megállapítani.

W. I. Levelét átadtuk munkatársunknak dr. Páter Béla gazd. akadémiai igazgató urnak, aki a gyógynövények terén európai hírű szaktekintély. Dr. Páter a következő választ adta az Ön levelére: „Az ezerjófűvet nem azért nevezik így, amint a kedves olvasó gondolja, hogy ezerféle baj ellen használ, hanem azért, mert a gyógyító hatása fölér ezer forinttal. Az ezerjófű elnevezés ezen növény német elnevezéséből vezethető le, mert azt németül *Tausendgulden kraut*”-nak nevezik, vagy ezerforintos fünek Magyar irodalmi neve *százforintos földpepe*, ami azt jelenti, hogy százforintot ér és olyan keserű, mint az epe. Erdélyben általánosan *cintóriának* nevezik, ami a latin nevéből származik t. i. tudományos neve: *Erythraeae centaureum*. Tehát ez is száz arany forintról szól. Az ezerjófű mint gyomor orvosság ismeretes. Gyomor baj ellen isszák a teáját és borba meg pálinkába is teszik, hogy ezzel a rossz gyomrot megjavítsák. Ezenkívül mint lázelle-

nes orvosság ismeretes. *Kneipp* szerint gyomorerősítőleg hat, eloszlatja a szeleket, jótékonyan hat a vesére és a májra és megszünteti a gyomorerést. Vérhiány s vértódulások ellen is jó hatásának mondják. *Dr. Páter Béla.*”

B. L. Amint panaszából kiténik, Ön 1300 lejt községi pótdóval van hátrálékban, tehenét zen tartozása fejében foglalta le és vitte el a végrehajtó. Ha a pótdó megállapítása és levonása törvényes alapon eszközöltetett, úgy a foglalás is törvényes volt. Ugy látjuk, hogy a pótdó a Maroson átvezető hid építési költségeinek fedezésére lett kiróva, ez esetben pedig a közigazgatási törvény 432 szakaszát módosító törvény VI-ik szakasza értelmében a községi tanácsnak, illetve a omisiunea interimaranak joga volt e címen pótdót kivetni. A mennyiben Ön a kivetést törvénytelennek találja, panaszával forduljon a vármegye Prefectusához. Ami panaszának második részét illeti, hogy az elfogyasztott szarvasok husáért 10.00 lejt követelnek, válaszunk az, hogy mennyiben a szarvasok a vadászati terület tulajdonosának, vagy bérlőjének engedélye nélkül estek el, az azokat elejtők és elfogyasztók kártérítéssel tartoznak a területtulajdonos, illetve a bérlővel szemben.

B. D. Bözöd. Sajnálatos, hogy a községi lakosok titokban tartják, hogy kutyájuk veszett kutyával érintkezett. A veszettség ugyanis néhány hét múlva kitörhet ezeken a kutyákon és könnyen megfertőzhetik a velük érintkezésbe kerülő embereket. A veszett utya nemcsak harapásával fertőzhet, hanem a nyála is okozhat megbetegedést. A veszettséggel való fertőzésnek, ha a fertőzött gyén nem részben Pasztor-féle kezelésben, szomorú következményei lesznek. Azt az embert, ugyanis, akin a veszettség kitört, nem lehet megmenteni, óriási kínok között meghal. Ajánlatos tehát mindazoknak a kutyáknak kiirtása, melyek a veszett kutyával érintkeztek.

K. Ö. B. Ha almapálkájá az új hordóban megbarnult, illetőleg tinta színű lett, a következő módon segíthet a bajon. Két to-

Szerkesztői üzenetek

Az első könyvnapotár expedíciót befejeztük s megkezdettük a másodikát. A második expedícióval azon előfizetőink részére küldjük ki a napotárt, akik az első expedíció után küldték vagy legkésőbb az év végéig beküldik előfizetési hátralékaikat. Tehát aki a kiküldött postautalványunk felhasználásával vagy más módon még nem küldte be az ott feltüntetett összeget, annak még van ideje megtenni, mert mint említettük, azoknak, akik az év végéig beküldik hátralékaikat, a napotárt azonnal postázzuk.

B. I. Örvénd, Sz. J. Mezőbánd, Cz. Gy. Ujvarsánd, B. M. Gyergyószentmiklós, B. E. Gagy, B. F. Nyárádszentanna, B. I. Tornya, G. G. Piskolt, T. M. Nyárádmagyarós, B. M. Kraszna, A. S. Királydaróc.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálaikat és köszönetüket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

„Névtelen.” Sorsjegyjáték nyeremény listáját azért nem közölhetjük lapunkban, mert nagyon sok helyet foglalna le. Ellenben, ha Ön közli velünk sorsjegyeinek számát, azonnal értesítjük, hogy nyert-e vagy sem?

Többeknek. A lap ára 1932-re egyelőre 150 lej lesz. Erről egyébként lapunk más helyén bővebben írunk.

R. Gy. Szemlak és R. L. Micske. Sorsjegyük az eddigi huzásokon nem nyert.

B. A. Néhány héttel ezelőtt már közöltük s jelenleg megismételjük azt, hogy a sorsjegyhúzások teljesen szabályszerűen történnek közjegyző s más hatósági tisztviselők jelenlétében. Itt kizárólag a szerencse dönt.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: B. L. Somlyóujlak 157, B. Cs. F. Gyanta 125, Cs. P. Gátalja 175, S. F. Nagyölyves 175. Fogy. Szövetkezet Selénd előf. r. 1931 dec. 31-ig, K. L. Szentegyházsfalu 175 (r. 1932 jul. 15-ig), K. F. Temesvár (előf. r. 1932 aug. 1-ig), Szilágyozoványról: Z. B. 198,

Z. A. 198, T. Gy. 175, ifj. F. F. 198, 1931 dec. 31-ig és B. I. N. 170 1930 dec. 31-ig), T. Sz. F. Kisnógerfalva 170, ifj. K. Zs. Csokaly 345, T. J. Zajzon 175, Cs. M. Türekös 170, ifj. A. M. Csikdánfalva 175, Gy. G. Nagysink 175, ifj. D. L. Nagyajta 175, B. J-né Kovászna 310, L. A. Ozsdola 175, Ref. Lelk. Hiv. Kézdimártonfalva 170, D. G. Petroszény 175, O. P. Buenos Aires 275, B. I. Románkeresed 255, K. A. Tasnád 175, B. J. M. Szilágyozovány 175, Sz. A. Zs. Homoródalmás 95 (r. 1931 dec. 31-ig), S. M-né Gyulafehérvár 175, B. P. M. Lőrincréve 170, K. J. Élesd 175, T. F. Szalárd 175, G. S. Gy. Keresztvár 345, L. F. Mádéfalva 175, F. A. Elie-Radu 175, M. J. Zalán 175, K. Zs. Sófalu 175, B. J. Marosugra 175, D. J. Jerszeg 170, G. F. J. Kolozs 175, K. I. Abafája 175, V. S. Berekeresztur 170, K. J. Lukailencfalva 345, Sz. P. Lukafalu 335, B. I. Szárhegy 170, Homoródjánosfalváról: id. V. F. 160, V. J. 160, J. D. 160, J. M. 160, ifj. J. J. 160, L. Zs. 160, B. D. 160, ifj. M. M. 160, Sz. M. 160, id. L. S. 160, K. B. 160, Cs. M. 160, id. S. D. 160, B. I. 160, C. I. 160, S. J. Székelyudvarhely 160, S. L. Kőkös 160 lej.

A szerkesztésért felel:

GYALLAY DOMOKOS

Apróhirdetések

Apróhirdetések tartója: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb hirdetés 60 lej. Alást keresők részére 20 szóig 50 lej. Előfizetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Egy mintagyümölcsös Kolozváron a Békásban eladó. 3 és ¼ hold, 2 szoba, konyha ház, mellékhelyiségek, istálló és 20 méhesaládra teljes berendezés. Családi ügyből kifolyólag minden elfogadható áron eladó. Érdeklődők forduljanak közvetlenül kiadóhivatalunkhoz.

Ha jó és olcsó hajlitott székeket óhajt venni, kérje képes árjegyzékünket. Hegyessy Lajos és Fia székkipar, Gheorgheni—Gyergyószentmiklós.

Gazdák Takarékpénztára r.-i.

Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 38 (Ref. Theol.)

Takarékbetéteket a legelőnyösebben kamatoztat Válikölcsönöket fo yosít!

Telefon 119 sz.

Szőrmefestő üzem

Kolozsvár Strada Väii (volt Patak-u.) 6. szám

Fest és kikészít különböző színben férfi és női kabátok, bundák, lábzsákok, kocsitakarók bélelésére alkalmas bárány, juh, kecske bőroket hosszuszálú kivitelben, továbbá csikó, gidó és hasi bőroket. — ROKAT az összes divatszínekben és minden másfajta vadbőrt. — Régi szőrméket, bundát, bőrt, muffot bármilyen színre át est, tiszt, fehérit. — Őz és szarvasbőrt kikészít zsirccserzéssel ruha, keztyü, autótörlő célokra. Gyártmányai fényesek, lágyak, könnyűek!

Bérfestést és bércserzést olcsón vállal

Vidékre utánvéttel szállít.

Kérjen árajánlatot.

HATÁRTAS KÖNYVTÁRA

füzetenként
csak **6** lei

A pénz előzetes beküldésére portómentesen küldük.

MINERVA könyvkereskedés

Cluj-Kolozsvár, Str. Reg. Maria v. Deák Ferenc u. 1.

- 2 szám: Levesbe valók és mellékételek.
7 Nyul, Öz és egyéb vadhusok.
8 Halak elkészítése
13 Sós és édes mártások.
16 Különléte italok
17 Juvízü kenyér sütés.
25 A lakás berendezés.
26 Az asztal díszel asztalterítés.
27 Fűtés, világitás.
28 Mosás, tisztítás, vasalás.
29 Háztartási házi gyógyszerár.
30 Hasznos tudnivalók.
31 A b. vásárlás művészete.
32 A konyha.
33 Társas étkezések rendezése.
35 Az eles kamra.
36 A pince.
39 Konyhakert és gyümölcsös.
40 Diszkrét és szobae tészet.
41 A vendégátvitás művészete.
42 Hölgyek tanácsadója.
43 A nők sportja
44 Gyermekek higiénia
45 A fog, száj és a bőr ápolása.
46 A női test ápolása.
47 Folteltávolítás.
48 Hogyan ruházkodjunk.
49 Baromfi betegségei.
50 Baromfi tenyésztés.
51 Felfújtaék és pudingok.

Már most rendelje meg
karácsonyi szindarabját,

hogy ideje legyen a kedve szerinti darabot beszereztetni és betanítani. Kérjük a pénzt előre beküldeni, hogy portómentesen küldhessük, a szelvényen jelezve a darab pontos címét.

MINERVA könyvesbolt Cluj Kolozsvár
Str. Reg. Maria-Deák F u. 1.

	LEI
Agoston: Két karácsonyi szindarab (2 egyfelv. 5 15 szereplő)	18-
Bellehemes játék (12 f. 2-3 nő)	6-
Buhdaneckzy: Karácsony (Színmű 1 felv. 2 f. 2 gyermek)	34-
Erdey: Karácsonyi aranyszívek (10 szereplő lehetnek gyermeknek)	28-
Erdey: A pórszívó (Humoros karácsonyi szindarab 4 nő, 2 f. 1 gyermek)	40-
Feysz: Karácsonyi bibliai misztérium (2 élőkép 7 felv.)	48-
Gárdonyi: Karácsonyi álom (Bellehemes játék 3 felv. 20 f. 8 nő)	136-
Havadtó: Az árva karácsonya (Színmű 3 felv. 2 3 nő 12 15 f.)	32-
Jezuska jászlanál (8-tól tisztes szerint szaporítható gyermek szereplő)	34-
Kincs István: A részeg ember fia (1 f. 2 nő, 8-15 gyermek)	35-
Pap bácsi: Pásztorjátékok (12 nő, 4 férfi szereplő)	7-
Pusch: Karácsonyi álom (3 nő, 14 férfi)	0-
Schön: Mivulás esti trefás jelenetek (2 férfi, néhány gyermek)	34-
Sramkó: Jöjnek a bellehemesek (6-8 férfi, 1 nő)	41-
A törpek karácsonya (8 szereplő)	28-
Wimmer: A gyermek áma (4 nő, 4 férfi)	28-

Transsylvania Bank
R.-T.
CLUJ-KOLOZSVÁR

Helyintézetek:

- Torda,
Gyulafehérvár,
Marosújvár,
Maroshévíz,
Ditró,
Mócs,
Gyergyószentmiklós,
Csikszereada,
Csikszentmárton,
Kézdivásárhely.

Kirendeltségek:

Aranyosgyéres.

Uttagad betéteket, leszámított
átvitelt és bárhova teljesít át-
vitelt megkérleléseket

INGYEN KÜLD M

SZŐLŐOLTIVÁNY ÉS GYÜMÖLCSFA
árjegyzéket.

mely az egész országban a legolcsóbb árakat és minden szőlőbirtokosra nézve megfizethetetlenül népszerűt tartalmaz. A sajtó érdeklődésében ne vegyen addig oltiványt vagy bármilyen fajta vesszőt, míg át nem olvassa szőlészeti utmutatómat Cím

SZÜCS J. S. ÜLÉTELEP

Diosig - Bihardiosz g (Jud B hor) 31.

BLASKÓ MARIA:

„Hódolat Szent Erzsébetnek.”

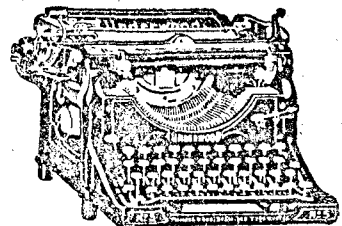
Ünnepélyanyagok műkedvelői és iskolai ünnepségekhez. - Tartalma: 8 vers, egy melodráma 11 szindarab, Szt Erzsébet élet rajza és öt ünnepi beszédvázlat. A tartalmas könyv ára csak 130 L.

A pénz előzetes beküldésére portómentesen küldi a

MINERVA könyvesbolt Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria 1 (volt Deák Ferenc-utca)

Irógépek

Smith Premier No 60. Remington, Underwood és Corona írógépek gyári árban kaphatók.

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító kellekekből. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépből nagy raktár.

Körmend Mihály

Cluj-Kolozsvár,

Str. Reg. Maria (v. Deák F.-u.) 25.

Telefon 9 51. - Telefon 9 - 51.

Rendelje meg a

PÁSZTORTÚZ

széptudalmi és művészeti képes folyóiratot

Előfizetési díj:

Egész évre... 500 L. Félévre..... 260 L.

Negyed évre 140 L.

Kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár,
Strada Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 5 szám
Kérjen mutatványszámot!

MEGJELENT

„ERDÉLY TÖRTÉNETE”

Irta: Jancsó Benedek.
Kiadásra rendezte: Gyallay Domokos.
Kiadta a „Minerva” Irodalmi és Nyomdai Műintézet Részv.-Társ.
A 390 oldalas könyv ára 80 lei.
Megrendelhető a kiadónál Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (volt Brassai-utca) 5. szám alatt.
Aki megakarja ismerni az erdélyi magyarság külön nemzeti életét, aki történelmi öntudaton alapuló erkölcsi erőt, erős tevékeny nemzeti érzést óhajt meríteni, az nem nélkülözheti Jancsó Benedek örökbecsű művét.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt

Cluj-Kolozsvár, Cal. Reg. Ferdinand (volt Wesselényi Miklós-utca) 7. sz.

Fiókkintézetek:

Dej-Dés, Beclean-Bethlen, Cehul-Silvaniei-Szilágycseh Jibou-Zsibó és Zălau-Zilah.

Affiliált intézetek:

A Nagyenyedi Kisegítő Tak.-pénztár R.-T. Aiud-Nagyenyed és ennek Uioara-Marosujvári fiókkintézete. —

Saját tőkék:

60,000.000 lei

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Átutalásokat bel és külföldre a legelőnyösebben és legpontosabban eszközöl.

Engedélyezett devizahely!

Súlyos gyomor-, bél- és

hasi bántalmak

ellen csakis

a St. Joachimsthal „Radiumchema” kompressort használja!

Mert

1. a kompressor fájdalmat szüntet,
2. görcsöket, gyulladásokat, hurutokat visszafejleszi,
3. a sima izomzat működését szabályozza.
4. a mirigyek vérellátását és működését regulálja,
5. gyomorfekélyt, gyomorégést gyógyít,
6. görcsöket, hurutot, gyomorgáz okozta puffadást,
7. idült székrekedés okát megszünteti.

Ovakodjunk silány utáztatoktól! Felvilágosítást nyerhet díjtalanul és beszerezheti: Kolozsmegyei körzetvezető-ségénél Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii 5. sz. (udvarban.)

A St. Joachimsthal „Radiumchema” romániai igazgatósága, Arad, Bulev. Dragalina No. 12

Ha sikert akar elérni, hirdessen
a

„Magyar Nép”-ben!